

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАТ БССР

№ 4 (1423)

Серада, 13 студзеня 1960 года

Цана 40 кап.

АБ ЗАДАЧАХ ПАРТЫЙНАЙ ПРАПАГАНДЫ Ў СУЧАСНЫХ УМОВАХ Пастанова Цэнтральнага Камітэта КПСС

У пераходны перыяд будаўніцтва камуністычнага грамадства ў нашай краіне ідэалагічная работа партыі і асабліва яе рашучая галіна — партыйная прапаганда набывае выключна важнае значэнне. Засваенне камуністычнага светапогляду, авалоданне асновамі марксізма-ленінізма, глыбокае разуменне палітыкі партыі становіцца жыццёвай неабходнасцю для кожнага савецкага чалавека. Гэта вызначае тым, што:

па-першае, паспяховае ажыццяўленне праграмы камуністычнага будаўніцтва, стварэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму, далейшае ўмацаванне эканамічнай магутнасці СССР, дасягненне багата матэрыяльнага дабрабыту і сацыяльнай справядлівасці ад павышэння ўзроўню сваядасці працоўных;

па-другое, па меры далейшага развіцця сацыялістычнай дэмакратыі і паступовага перастання сацыялістычнай дзяржавы ў камуністычнае грамадствае самакіраванне, пераходзіць, выхаванне мас усё ў большай ступені становіцца асноўным метадам рэгулявання жыццядзейнасці савецкага грамадства;

па-трэцяе, фарміраванне новага чалавека з камуністычнымі рысамі характару, звычкамі і маралью, ліквідацыя перахыткаў капіталізму ў сваядасці людзей з'яўляецца ў цяперашні час адной з галоўных практычных задач;

па-чвёртае, мірнае суіснаванне дзяржавы з рознымі грамадскім ідэалагічным бар'ерамі. Наша партыя вяла і будзе весці непрымырную барацьбу за камуністычную ідэалогію — самую прасвідуальную і сапраўды навуковую ідэалогію сучаснасці.

У цяперашні час створаны асабліва спрыяльныя ўмовы для паспяховага правядзення ідэалагічнай работы.

Гэтыя пастановы XX і XXI з'ездаў партыі, Пленумаў ЦК КПСС вызначылі праграму развіцця нашай краіны па шляху да камунізму. Абміраючыся на вялікую ланіцкую спадчыну, партыя распрацавала і ажыццяўляе важнейшыя мерапрыемствы ў эканамічнай, палітычнай, ідэалагічнай галінах і ў галіне міжнародных адносін, дасягнула выдатных перамог на ўсіх участках камуністычнага будаўніцтва.

Наша Радзіма знаходзіцца на новым магутным уздыме, паспяхова выконваюцца заданыя саміадовага плана, упэўнена набіраюцца тэмпы ў эканамічным сапрацоўстве з капіталістычнымі краінамі. Яшчэ больш трывалым і моцным стаў савецкі сацыялістычны лад, умацаваліся адзінства партыі і народа, саюз рабочых і сялян, дружба народаў нашай краіны, таварыская ўзаемадапамога і згуртаванасць усіх савецкіх людзей. Адышоўся далайшае палітычнае дабрабыту працоўных, значна павысіўся іх агульнадукацыйны, культурны і палітычны ўзровень. Яшчэ вышэй узнялася творчая актыўнасць народных мас у будаўніцтве камуністычнага грамадства.

Жыццё кожнага дня прыносіць усё новыя і новыя перамогі камуністычнай ідэалогіі, якая авалодала цалкам розумімі соцыялістычнага чалавека і стала актыўным фактарам барацьбы за мір, дэмакратыю і сацыялізм. Нашы праціўнікі адчуваюць страх перад велізарнай прыцягальнай і рэвалюцыйна-пераўтваральнай сілай камуністычнай ідэалогіі. У марксізме-ленінізме, рашэннях КПСС, братніх камуністычных і рабочых партый увазбоджаны перадавы ідэі сучаснасці.

У барацьбе за перамогу камунізму наша партыя ўбаганіла марксіска-ленінскае вучэнне новымі ідэямі, усебакова і глыбока распрацавала пытанні аб заканамернасцях перастання сацыялізма ў камунізм, стварыла матэрыяльна-тэхнічную базу камуністычнага грамадства, развіцці сацыялістычнай дэмакратыі, заканамернасцях развіцця сусветнай сістэмы сацыялізма, аб мірным суіснаванні дзяржавы з рознымі грамадскім ідэалагічным ідэалагічным бар'ерамі. Партыя па-новаму паставіла пытанні міру і ваіны ў сучасных умовах.

У апошнія гады адышоўся карыснае змяненне судзілісця сіл на сусветнай арэне ў карысць сацыялізма. Сацыялізм у СССР перамог не толькі публіцы, але і качачкова. Замерына ўзраслі міжнародны аўтарытэт нашай краіны і ўсіх сацыялістычных дзяржав, іх уплыў на ход сусветнай гісторыі, на лёс усяго чалавечства. Дзякуючы актыўнай і паслядоўнай барацьбе Савецкага Саюза і іншых сацыялістычных краін, усё міралюбных народаў, наміраецца змякчэнне міжнароднай напружанасці, мірнае суіснаванне дзяржавы з розным сацыяльна-эканамічным ідэалагічным бар'ерамі, адкрыліся шляхі да трываллага міру на зямлі.

Дасягнутыя нашай краінай сусветна-гістарычныя поспехі і яшчэ больш выдатныя перспектывы руху наперад натхняюць савецкіх людзей, адкрываюць новыя магчымасці для ўздыму камуністычнага выхавання ўсяго нашага народа.

Вывучэнне стану ідэалагічнай работы ў Маскве і Ленінградзе, ва Украінах, Беларусі, Казахскай, Грузійскай, Узбекскай ССР, у Савецкай Азіі, Сараўскай, Ульянскай і некаторых іншых абласцях РСФСР паказвае, што партыйныя арганізацыі дасягнулі ў апошнія гады сур'ёзнай перабудовы партыйнай прапаганды. Ажыццёўлены рад мер па пераадоленню элементаў дагматызму і нацыяналізму — асноўнага недахопу, які атрымаў пад уплывам культуры асобы шырокае распаўсюджванне і наносіў немалую шкоду ідэяльна-выхаваўчай рабоце. У асноўным ліквідавана неарнаральнае становішча, калі прапаганда была звернутая, галоўным чынам, у мінулае і будавалася толькі вакол «Бароткага курса гісторыі ВКП(б)», прычым гадамі вывучаўся даравадзіўны перыяд у развіцці партыі. Усё гэта не падпавала на глыбокае вывучэнне вопыту барацьбы савецкага народа за перамогу сацыялізма, слаба дапамагала ўразуменню актуальных пытанняў тэорыі і палітыкі нашай партыі.

Пасля XX і XXI з'ездаў КПСС ідэянае жыццё ў краіне значна актывізавалася і ўздылося на новую ступень. Прапаганда камуністычнай ідэалогіі набыла больш жывы і разнастайны характар, павялічылася яе дзейнасць, арганізуючая і мабілізуючая роля. Пачалі глыбей вывучацца і шырай прапагандавацца творы К. Маркса, Ф. Энгельса, У. І. Леніна, рашэнні з'ездаў і Пленумаў ЦК КПСС, створан рад кніг, якія абгульваюць практыку сацыялістычнага будаўніцтва, а таксама карысныя навучныя дасягненні на марксізме-ленінізму; газеты і часопісы палепшылі прапаганда тэорыі і палітыкі партыі.

Партыйныя арганізацыі, уключаючы новыя формы работы, прыкметна павысілі ўзровень эканамічнай адукацыі кадраў, што становіцца адзіным на палітычнай кіраванні дзейнасцю прадыемстваў, будоўляў, калгасаў і саўгасаў. Умацаваліся ўвага да вывучэння гісторыі КПСС, асабліва паслядзятчынскага перыяду, а таксама марксіскай філасофіі, унутранай і знешняй палітыкі партыі, важнейшых пытанняў будаўніцтва сацыялізма ў народна-дэмакратычных краінах, сусветнага камуністычнага, рабочага, дэмакратычнага і нацыянальна-вызваленчага руху. Больш актыўнай і глыбокай стала крытыка буржуазнай ідэалогіі і сучаснага развіцця. Накаплен рознабаковы вопыт ідэалагічнай работы, выраслі прапагандаўскія кадры, палепшыліся іх тэарэтычныя і метадычныя падрыхтоўка, значна ўмацаваліся матэрыяльная база партыйнай прапаганды.

Разам з тым, ЦК КПСС лічыць, што вусная і друкаваная прапаганда да гэтага часу мае вялікія недахопы.

Галоўным недахопам партыйнай прапаганды застаецца ўсё яшчэ не пераадолены да канца адрыў ад жыцця, ад практычна будаўніцтва камунізму.

Многія партыйныя арганізацыі нярэдка забываюць, што асноўны сэнс прапагандаўскай работы — у яе дзейнасці, выражанай у канкрэтных выніках на тым ці іншым участку камуністычнага будаўніцтва, што барацьба за стварэнне матэрыяльна-

тэхнічнай базы камунізму, за багатае матэрыяльнае і духоўнае каштоўнасцей, за больш высокі ўзровень арганізацыі вытворчасці з'яўляецца неад'емнай часткай ідэалагічнай работы. Нельга выпускаць з-пад увагі, што сам поспех ідэяна-выхаваўчай работы залежыць ад развіцця матэрыяльнай базы грамадства і што толькі ў ходзе барацьбы за вырашэнне практычных задач можна выхаваць чалавека камуністычнай будучыні.

Вуснай і друкаванай прапагандае, як правіла, яшчэ нестасе канкрэтнасці і мэтанакіраванасці, яна часта мае абстрактны, чыста асветніцкі характар, абмяжоўваецца агульнымі заклікамі і лозунгамі, пазбягае вострых, хваляючых народныя масы пытанняў. Нярэдка жывыя ідэі камунізму даводзяцца да свядомасці мас у абстрактнай форме, а не ў выглядзе пэўных, канкрэтных задач, галоўны ўпор робіцца на механічнае запамінанне кніжных формул, а не на творчае разуменне сутнасці тэорыі марксізма-ленінізма, не на барацьбу за ажыццяўленне камуністычнай ідэалогіі. Выхаванне камуністычных адносін да працы, барацьба за практычнае ажыццяўленне ў сучасных умовах прыняцця «хто не працуе — той не есць», барацьба супраць лодару і рэштак паразітычных элементаў, якія хочучы жыць за кошт грамадства, нічога не даючы яму, не занялі належнага месца ў прапагандаўскай рабоце.

У вуснай і друкаванай прапагандае недастаткова раскрытае глыбокі тэарэтычны і практычны сэнс мерапрыемстваў партыі, ажыццёўлены ў апошнія гады: дэмна абгульваюцца і папулярныя парасткі новага, камуністычнага ў жыцці нашага грамадства; слаба памяраецца перадавы вопыт прадыемстваў і сельскагаспадарчых вытворчасці. Прапагандаўская работа часта праводзіцца недаферэнцыйна, без уліку мясцовых умоў, а таксама ўзроставых, прафесійных, адукацыйных, нацыянальных і іншых асаблівасцей розных слабаў насельніцтва.

У ідэяна-выхаваўчай рабоце слаба і часам няўмеда растлумачваюцца перавагі сацыялізма, недастаткова выкарыстоўваюцца выдатныя дасягненні нашай Радзімы ва ўсіх галінах грамадскага жыцця з мэтай выхавання савецкіх людзей у духу савецкага патрыятызма і нацыянальнага гонару. Гэта з'яўляецца сур'ёзным недахопам у рабоце, асабліва ў сувязі з тым, што праціўнікі сацыялізма ўзмацняюць прапагандаў камуністычнага ладу жыцця, рацыянальнай ідэалогіі кампальнізму. У некаторых партыйных арганізацыях не дадана належна значэння пытанням выхавання працоўных у духу сацыялістычнага інтэрнацыяналізма, непарушнай, пастаянна маючайся дружнага народаў, непрымырнасці да перахыткаў буржуазнага нацыяналізма, да аднаўлення і штучнага насаджэння пад маркай «нацыянальных традыцый» асталых, рацыянальных звычак і лодару; да мадэрных спроб проціпаставлення няправільна зразуметых мясцовых «інтарэсаў» агульным інтарэсам барацьбы савецкага народа за камунізм.

Работа асуджаючы нацыяналізму і адрыў ідэалагічнай работы ад практычных задач, ЦК КПСС, разам з тым, звяртае ўвагу партыйных арганізацый на недапушчальнасць недадзешчэння тэорыі, на факты, калі пытанні гаспадарчага будаўніцтва, канкрэтнай эканамікі, багату палітыку асветляюцца і вывучаюцца паварожна, без творчага асвавання, глыбокіх тэарэтычных абгульненняў і вывадаў, што можа нанесці шкоду фарміраванню камуністычнага светапогляду працоўных.

Другім сур'ёзным недахопам партыйнай прапаганды з'яўляецца вузкасць сферы яе ўплыву, слабая масавасць і не зусім даступная форма выкладання.

У цяперашні час створаны ўсе ўмовы для раскрыцця рамак партыйнай прапаганды з тым, каб яна даходзіла да кожнага рабочага, калгасніка, інтэлігента, да кожнага савецкага чалавека. Аднак партыйныя арганізацыі недастаткова выкарыстоўваюць гэтыя ўмовы. Асноўны напрамак у вуснай і друкаванай прапагандае (партыйная асвета, лекцыі, выданне палітычнай літаратуры, значная частка перыядычнага друку) па-ранейшаму звернут пераважна да членаў і кандыдатаў у члены партыі, беспартыйнага актыву, інтэлігенцыі. Некаторыя групы насельніцтва знаходзяцца наогул па са штотдзённым ідэяна-палітычным уплывам. Партыйныя арганізацыі яшчэ мала займаюцца тым, каб сістэма ідэяна-выхаваўчай работы «сход шырокае мас працоўных была б рознабаковай, глыбай і поўнасьцю адпавядала сучасным умовам.

Рэдка і часта на нізкім узроўні праводзяцца масавыя мерапрыемствы, разлічаныя на шырокі сла працоўных: лекцыі і даклады, вечары пытанняў і адказаў, творчыя дыскусіі, тэарэтычныя канферэнцыі, таварыскія субсабеды, тэматычныя вечары, ідэяна-вучальны і г. д. У ідэяна-выхаваўчай рабоце не ў поўную меру выкарыстоўваюцца такія сродкі прапаганды, як друк, радыё, тэлебачанне, кіно, клубы, бібліятэкі і іншы культурна-асветныя ўстановы, а таксама лепшыя творы літаратуры і мастацтва.

Не ўдаляецца належнай і пастаяннай увагі даходзіць і папулярнасці лекцыі, гутарак, дакладаў, артыкулаў, брашуры, палітычных заняткаў. Яшчэ не ўсе партыйныя арганізацыі ўважліва адносяцца да выхавання ўмелых прапагандаўскаў, якія любяць сваю справу, аб вывучэнні іх тэарэтычнага ўзроўню і метадычнага майстэрства. Таму на прапагандаўскіх выступленнях ляжыць часам адбітак шэрасці, сухасці і малывыразнасці, яны не хваляюць слухачоў і чытачоў.

Адназначнае вялікае значэнне і становіцца ролю грамадскіх навук і іх кадраў у распрацоўцы і папулярнасці марксіска-ленінскай тэорыі, у ідэяна-выхаванні савецкіх людзей, ЦК КПСС разам з тым лічыць, што многія недахопы ў змесце партыйнай прапаганды тлумачацца пэўным адставаннем работнікаў грамадскіх навук ад практычна камуністычнага будаўніцтва і задач ідэалагічнай работы. Многія эканамісты, філосафы, гісторыкі і іншыя навуковыя работнікі не пераадолілі элементаў дагматызму, не працягваюць смелага і творчага падыходу да жыцця, да вопыту барацьбы мас, слаба распрацоўваюць актуальныя тэарэтычныя і практычныя пытанні, часта знаходзяцца ў палоне ўстарэлай і бясдзейнай праблематыкі.

Інстытуты грамадскіх навук Акадэміі навук СССР, Інстытут марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС і яго філіялы, Акадэмія грамадскіх навук і Вышэйшая партыйная школа пры ЦК КПСС, тэарэтычныя часопісы, многія кафедры грамадскіх навук вышэйшых навуковых устаноў усё яшчэ мала звязаны з жыццём партыйных арганізацый, не зусім актыўна і творча дапамагаюць у правядзенні ідэалагічнай работы.

ЦК КПСС лічыць, што асноўнае прычына недахопаў у партыйнай прапагандае заключаецца ў тым, што некаторыя ЦК кампартыйных саюзных рэспублік, краёвая і абласныя камітэты партыі, а таксама ведамы і ўстановы, якія займаюцца пытаннямі ідэалагічнай работы, слаба кіруюць гэтым важнейшым участкам партыйна-і дзейнасці.

Партыйныя камітэты, іх аддзелы прапаганды і агітацыі нярэдка захопваюцца паказным бокам у прапагандае, апыняюць прапагандаўскую работу, галоўным чынам, па колькасці праведзеных мерапрыемстваў, а не па яе выніках, не па тым, як яна забяспечвае павышэнне працоўнай і грамадска-палітычнай актыўнасці, камуністычнай свядомасці мас. У разе выпадкаў партыйныя, савецкія і гаспадарчыя кіраўнікі, спасылаючыся на агульны здавальняючы паказчыкі эканамічнай дзейнасці вобласці, раёна, прадыемства, калгаса, не ўдаляюць неабходнай увагі выхаванню працоўных у камуністычным духу. Кіраўнікі

Галоўная задача партыйнай прапаганды заключаецца ў тым, каб глыбока і ўсебакова растлумачваць ідэі марксізма-ленінізма, паказваць іх паспяховае ажыццяўленне ў ходзе барацьбы партыі за перамогу сацыялізма і камунізму ў нашай краіне, вучыць выкарыстоўваць у практычнай дзейнасці і творча развіваць тэарэтычнае багацце, накоплене партыяй, узнімаць працоўных на барацьбу за ажыццяўленне палітыкі партыі, выходзяць актыўных і стойкіх барацьбітоў за камунізм.

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ аб Пленуме Цэнтральнага Камітэта КП Беларусі

9 студзеня 1960 года адбыўся XVII Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі. Пленум заслухаў даклад кандыдата ў члены Прэзідыума ЦК КПСС першага сакратара ЦК КП Беларусі тав. К. Т. МАЗУРАВА «Аб выніках снежанскага Пленума ЦК КПСС і мерапрыемствах па далейшаму развіццю сельскай гаспадаркі рэспублікі і дэтрмінаваму выкананню заданай сямігодкі».

У спрэчках па дакладу выступілі: першы сакратар Мінскага абкома КПБ тав. В. Ф. ШАУРА, старшыня калгаса «1 Мая» Жалудоўскага раёна Гродзенскай вобласці тав. А. Ф. НАЗАРОВА, першы сакратар Гродзенскага абкома КПБ тав. Р. П. ПАНАМАРОУ, трактарыст калгаса «Чырвоны сцяг» Рэчыцкага раёна Гомельскай вобласці Герой Сацыялістычнай Працы тав. І. У. КУЛІШ, першы сакратар Брэсцкага абкома КПБ тав. А. А. СМІРНОУ, свінарка саўгаса імя Дзяржынскага Капыльскага раёна Мінскай вобласці тав. Г. Г. НІКУЛЬСКАЯ, першы сакратар Магілёўскага абкома КПБ тав. К. В. МАЦЮШЭУСКІ, звынявая па кукурузе калгаса «Кастрычнік» Камянецкага раёна Брэсцкай вобласці тав. А. А. БЕЛЯВЕЦ, першы сакратар Гомельскага абкома КПБ тав. І. Я. ПАЛЯКОУ, старшыня калгаса «Іскра» Ваўкавыскага раёна Гродзенскай вобласці тав. М. П. КРЫЛЮУ, першы сакратар Віцебскага абкома КПБ тав. У. Е. ЛАБАНЮК, сакратар Глыбоцкага райкома КПБ тав. І. Д. ПАДВОЙСКІ, старшыня калгаса імя Калініна Пінскага раёна Брэсцкай вобласці тав. А. С. СТАРЫКАУ, свінарка саўгаса «Крынік» Лёзненскага раёна Віцебскай вобласці тав. М. Я. ІГНАТАВА, сакратар ЦК ЛКСМБ тав. В. С. СМІРНОУ, дырэктар саўгаса «Свіслач» Гродзенскай вобласці тав. С. А. БАРАБІН, намеснік дырэктара Інстытута жыўлагадоўлі Акадэміі сельскагаспадарчых навук БССР тав. К. М. СОНЦАУ, дырэктар калгаса «Перамога» Гомельскага раёна тав. Н. Р. КОУЗІК, сакратар Іванаўскага райкома КПБ Брэсцкай вобласці тав. М. К. ІЛЫНКОУСКІ, заагнік птушкасаўгаса «Жлобін» Гомельскай вобласці тав. Н. Ф. СМІРНОВА.

Па абмеркаваным пытанню Пленум прыняў адпаведную пастанову. Пленум разгледзеў таксама арганізацыйныя пытанні. Пленум вызваліў ад абавязкаў сакратара ЦК КПБ і члена бюро ЦК КПБ тав. Ц. С. ГАРБУНОВА ў сувязі з пераходам на іншую работу. Пленум выбраў сакратаром ЦК КПБ і членам бюро ЦК КПБ тав. В. Ф. ШАУРУ.

некаторых партыйных арганізацый не выдуць настойлівай барацьбы супраць варажой ідэалогіі, не даюць належнага адпору праўдзінням нацыяналізма, кампальнізму і апалітычнасці, часам займаюць пасіўную, абарончую пазіцыю ў адносінах да варажой марксізму-ленінізму ідэалогіі, ралігійнай ідэалогіі, без вострыні і са спааненнем рагуюць на выпадкі грубага парушэння працоўнай дысцыпліны і прычынаў камуністычнай маралі, прымірача адносіцца да перахыткаў мінулага ў свядомасці савецкіх людзей.

Усё яшчэ значная частка кіруючых партыйных, савецкіх, гаспадарчых работнікаў не прымае асабістага ўдзелу ў прапагандаўскай дзейнасці, забываюць, што ўпорная работа над павышэннем свайго ідэяна-тэарэтычнага ўзроўню, штотдзённая песная сувязь з людзьмі, актыўнае растлумачэнне масам вялікіх ідэй марксізма-ленінізма, мабілізацыя працоўных на ажыццяўленне палітыкі партыі — неад'емныя і важнейшыя абавязак кожнага камуніста і тым больш камуніста-кіраўніка.

ЦК КПСС паставіла:

1. Абавазак ЦК кампартыйных саюзных рэспублік, краёвая, абласныя, гарадскія, раёныя камітэты партыі і партыйныя партыйныя арганізацыі ліквідаваць адначасна ў гэтай пастанове недахопы, сур'ёзна палепшыць кіраванне партыйнай прапагандай, штотдзённа і настойліва змагацца за павышэнне яе ідэяна-тэарэтычнага і ўмацаванне ўплыву на народныя масы, паставіць камуністычнае выхаванне працоўных у цэнтр усёй партыйна-палітычнай работы.

Галоўная задача партыйнай прапаганды заключаецца ў тым, каб глыбока і ўсебакова растлумачваць ідэі марксізма-ленінізма, паказваць іх паспяховае ажыццяўленне ў ходзе барацьбы партыі за перамогу сацыялізма і камунізму ў нашай краіне, вучыць выкарыстоўваць у практычнай дзейнасці і творча развіваць тэарэтычнае багацце, накоплене партыяй, узнімаць працоўных на барацьбу за ажыццяўленне палітыкі партыі, выходзяць актыўных і стойкіх барацьбітоў за камунізм.

Вядучае месца ва ўсёй ідэалагічнай рабоце павінна займаць барацьба за няўхільнае ажыццяўленне прыняцця «хто не працуе — той не есць», супраць асоб, якія ўхіляюцца ад удзелу ў грамадска карыснай працы, выхаванне камуністычных адносін і развіцці маральных стимулаў да працы. Неабходна дабіцца, каб кожны савецкі чалавек глыбока разумее велізарнае грамадска-гістарычнае значэнне свайго штотдзённага дзейнасці, бачыў у ёй рашучую ўмову ўмацавання магутнасці Радзімы, дасягнення галоўных матэрыяльных і культурных дабраў, поўнай перамогі камунізму.

Дзейнасць партыйнай прапаганды працягваецца ў першую чаргу ў канкрэтных вытворчых выніках. Трэба дабіцца, каб у прапагандае было менш палітычнай трактыкі, больш канкрэтнай барацьбы за паскарэнне тэмпаў камуністычнага будаўніцтва. Вусная і друкаваная прапаганда павінна служыць мабілізацыі мас на паспяховае ажыццяўленне сямігадовага плана і ўсёй праграмы будаўніцтва камунізму ў СССР, павышэнню прадукцыйнасці працы і тэхнічнаму прагрэсу ў народнай гаспадарцы, вывучэнню новых рэзерваў і ўкараненню лепшага вопыту, эканоміі і беражлівасці дзяржаўных сродкаў і каштоўнасцей, барацьбе за правамі коснасці і кансерватызму, выхаванню неадзінадушчым да недахопаў.

Абавазак партыйнай прапаганды — на яркіх жыццёвых прыкладах раскрываць перавагі сацыялістычнага ладу і марксіска-ленінскай ідэалогіі, выдатныя ўзоры камуністычнай працы і быту, выходзяць ідэяна перакананых і ўсебакова развітых людзей камуністычнага грамадства. Неабходна выходзяць працоўных у духу непахіснай веры ў справу партыі і народа, калектывізму і праўдзіннасці, сацыялістычнага інтэрнацыяналізма і савецкага патрыятызма, высокіх прычынаў маралі новага грамадства; весці непрымырную барацьбу супраць асобных праўдзіннасці, якія яшчэ сустракаюцца ў нашай савецкай рэчаіснасці, нацыяналізма і кампальнізму, супраць перахыткаў мінулага; пагарды да працы і грамадскага абавязку, раскідвання грамадскай уласнасці, бюракратызма, хабарніцтва, спекуляцыі, пахаліства, п'янства, злукраўства і іншых варажых нашаму ладу з'яў.

Неабходна весці актыўную наступальную барацьбу супраць варажой марксізму-ленінізму буржуазнай ідэалогіі і яе права-сацыялістычных і рэвалюцыйных прапагандаў, ястома павышаць палітычную пільнасць савецкіх людзей.

У сучасных умовах важнейшае значэнне набывае глыбокае растлумачэнне міралюбнай знешняй палітыкі Савецкага Саюза. На канкрэтных фактах барацьбы за ажыццяўленне ленінскіх прычынаў мірнага суіснавання партыйная прапаганда заклікае выходзяць працоўных у духу годнасці за сваю вялікую Радзіму, якая ідзе ў авангардзе сіл міру і прагрэсу, выклікае ў кожнага савецкага чалавека гарачае імкненне свайго самааднай працай мацаваць магутнасць Савецкага Саюза і ўсяго сацыялістычнага лагера, актыўна ўдзельнічаць у вялікай справе сапрацоўцы сацыялізма з капіталізмам, усмерна сядзейнічаць умацаванню справы міру ва ўсім свеце. Неабходна і ў далейшым рапуча выкрываць імперыялістычных прыхільнікаў працягу «халоднай вай-

(Значэнне на 2-й стар.)

БЕЛАРУСКІЯ ФІЛЬМЫ — НА ЭКРАНАХ УКРАЇНЫ

У канцы мінулага года ў фільм «Дзяўчынка ў кукава бацьку». У дні фестывалю ўкраінскія глядачы ўбачылі новую работу Беларускай кінастудыі — мастацкі фільм «Ханамне тэра даражыць».

З храніцельна-дакументальных і навукова-папулярных кінафільмаў на экраны Украіны будучы дэманстраваліся «Архітэктурныя помнікі старыны» і «Народныя ўмельцы». Для ўдзелу ў правядзенні фестывалю на Украіну выехалі рэжысёры кінастудыі «Беларусьфільм» С. Слешаў, В. Стральцоў, В. Сцяпануў кінаператэр В. Пухвіч.

П. КАРНЕУ.

Новыя Народныя тэатры

Калегія Міністэрства культуры Беларускай ССР дзімі прысвоіла званне Народнага тэатра драматычнаму калектыву Мазырскага гарадскога Дома культуры і драматычнаму калектыву Мінскага аўтамабільнага завода.

МАСКВА РОДНАЯ.

Фота Н. Граноўскага, (ТАСС).

АБ ЗАДАЧАХ ПАРТЫЙНАЙ ПРАПАГАНДЫ У СУЧАСНЫХ УМОВАХ

Пастаnova Цэнтральнага Камітэта КПСС

(Знакочны)

«... усіх тых, хто дабіваецца захавання і абстрактнага міжнароднага напружання і гонкі ўзраўнаў». Асноўны змест партыйнай прапаганды павінна быць глыбока вывучэна і шырока растлумачэна твораў класікаў марксізма-ленінізма, тэарэтычных і практычных задач, пастаўленых у рашэннях XX і XXI з'ездаў партыі, Пленумаў Цэнтральнага Камітэта КПСС, у выступленнях кіраўнікоў партыі і ўрада, у важнейшых дакументах міжнароднага камуністычнага руху, вывучэны гісторыі КПСС, палітычнай эканоміі, марксісцкай філасофіі. У сучасных умовах, калі тэорыя марксізма-ленінізма з'яўляецца практычнай камуністычнай будаўніцтва, калі вырашэны практычныя пытанні будаўніцтва камунізму з'яўляюцца адначасова вырашэнымі вылічэння тэарэтычных пытанняў, неабходна глыбока вывучаць жыццё, абагульняць практыку камуністычнага будаўніцтва і на гэтай аснове вяртацца марксізму-ленінізму, развіваць і прапагандаваць нашу рэвалюцыйную тэорыю.

2. ЦК КПСС падкрэслівае, што вынікі партыйнай прапаганды, яе дзейнасць і выхаваўчая роля будуць тым вышэйшымі, чым часцей яна будзе звязана з творчасцю народа, яго жыццём, з прэтычнай камуністычнага будаўніцтва. Трэба раз і назаўсёды атэміраваць ад няправільнага ўздзеяння, быццам дастаткова выкасіць перад слухачамі суму агульных ведаў, падмацаваць іх цытатамі, каб выканаць функцыю бальшавіцкага прапагандаста. Выхаванне ў працэсе працы, у хоце барацьбы за камунізм — галоўнае, палкам апраўдуваць сябе на практыцы напрамак ідэалагічнай працы ў сучасных умовах. Партыйная прапаганда павінна ажыццяўляцца канкрэтна і метаанкіравана, узяць працоўных на вырашэныя напружаныя гаспадарчых і палітычных задач.

3. Гэтай мэтай неабходна:

а) шырокі папулярны перадаваць вопыт прамысловой і сельскагаспадарчай вытворчасці, лепшыя ўзоры камуністычнай працы; весті прапаганду ў непарушнай сувязі са штодзённымі справамі і задачамі прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў і саўгасаў, садзейнічаць стварэнню ў кожным калектыве абстаноўкі высокага палітычнага і працоўнага ўдзелу; раскрываць тэарэтычныя палажэнні марксізма-ленінізма на жыццёвым матэрыяле, на станоўчых прыкладах гераічнай барацьбы савецкага народа за перамогу камунізму;

б) штодзённа ўзбройваць кадры і ў першую чаргу кадры, якія вядуць прапагандысцкую працу ў масах, канкрэтныя эканамічнымі ведамі, дабівацца, каб кожны прапагандаст, кожны работнік ідэалагічнага фронту добра арыентаваўся ў пытаннях эканоміі, быў знаёмы з дасягненнямі і перадавым вопытам вытворчасці, мог умера звязана выкладаць пытанні тэорыі, гісторыі і палітыкі партыі з актуальнымі практычнымі задачамі;

в) рэгулярна склікаць пры ЦК кампартыі саюзных рэспублік, крайкомах, абкомах, гаркомах, райкомах партыі нарды і схода агітараў, прапагандастаў, інтэлігенцыі, абмяркоўваючы на гэтых нарадах даклады кіруючых партыйных, савецкіх, прафсаюзных, гаспадарчых работнікаў па важнейшых пытаннях унутранай і знешняй палітыкі партыі, аб практычных задачах і перспектывах развіцця рэспублік, абласцей, гарадоў, раёнаў, прадпрыемстваў, будоўляў, калгасаў і саўгасаў.

3. Улічваючы, што ў сучасных умовах авалоданне ідэямі марксізма-ленінізма, глыбокае разуменне палітыкі партыі і барацьбы за яе вынічовае з'яўляюцца жыццёвай патрэбнасцю не толькі камуністаў, але і ўсіх працоўных, неабходна расшырыць рамкі прапагандысцкай працы, надаць ёй яшчэ большы размах, даходзіць да кожнага савецкага чалавека.

3 гэтай мэтай:

а) пакончыць з абстрактнасцю і цытатамствам у вуснай і друкаванай прапагандзе. Растлумачаць важнейшыя палажэнні марксізма-ленінізма даступнай і захалючай мовай, у форме ярака, страгнага і перакананага расказа аб актуальных задачах савецкага народа, яго выдатных дасягненнях, умею выкарыстоўваць сілу станоўчага прыкладу. Прапаганда ідэй камунізму павінна быць блізкай і зразумелай працоўным, мець залюшчы характар, даходзіць да розуму і сэрца кожнага савецкага чалавека, абуджаць у ім самыя светлыя і высокародныя думкі і пачуцці;

б) усемерна ўдасканальваць і зрабіць па-сапраўднаму масавымі такія выпрабаваныя формы і сродкі прапаганды, як сістэма палітычнай асветы, лекцыі, друк, радыё і тэлебачанне. Строга захоўваючы прыпын добраахвотнасці, шырокі прыцягваць да аніткаў у сістэме палітычнай асветы беспартыйных, перш за ўсё актывістаў, камсамольцаў і моладзь, перадавоўцаў і наватараў вытворчасці. Імянуцца да таго, каб тым, хто навукаеца ў сістэме партыйнай асветы, займаўся агітацыяна-прапагандысцкай працай у масах, выступалі з дакладамі, праводзілі гутаркі, перадавалі працоўным атрыманыя веды;

в) настольна змагацца за павышэнне ідэйнага ўзроўню разнастайных форм масавай прапаганды: сходаў, канферэнцый, вечаў, дыскусій, універсітэцкай культуры, універсітэцкай і клубна-тэхнічнага прагрэсу, нядзельных чытанняў і г. д. Дабівацца, каб кожная з гэтых форм працы не зводзілася да голага культурніцтва, а сваімі спецыфічнымі прыёмамі ўмеа і даходліва прапагандавала камуністычную ідэалогію, дапамагала выхаванню новага чалавека;

г) больш актыўна выкарыстоўваць ідэйнае і эмацыянальнае ўздзеянне лепшых твораў мастацкай літаратуры і мастацтва з мэтай павышэння выхаваўчай ролі, папулярнасці і дзейнасці прапагандысцкай працы. Рэгулярна склікаць канферэнцыі чытачоў і гледачоў для абмеркавання твораў мастацкай літаратуры, спектакляў, кінафільмаў; праводзіць кінафестывалі і кіналекцыі, выстаўкі мастацкай літаратуры, жывапісу, скульптуры, палешыць бібліяграфічную працу, прапаганду кіні і музыкі;

д) узяць больш увагі на палітычны працоўны параў і дамоў культуры, клубна, бібліятэч, чытальняў, музеяў, паркаў і іншых культурна-асветных устаноў, якія павінны стаць, асабліва ў вёсках, сапраўднымі цэнтрамі агітацыяна-прапагандысцкай працы;

е) узмацніць ідэйна-выхаваўчую працу сярод працоўных па месцы іх пражывання. Шырока практыкаваць індывідуальныя формы выхаваўчай працы, даходзіць да кожнага савецкага чалавека, дапамагаць яго ідэйнаму росту, канкрэтна і прадметна змагацца супраць перажыткаў капіталізму ў свядомасці людзей.

ЦК КПСС падкрэслівае вялікую ролю прафсаюзаў, камсамола, усіх масавых грамадскіх арганізацый і творчых саюзаў у справе камуністычнага выхавання савецкіх людзей. Ідэйна-выхаваўчая праца ў нашай краіне зможна набыць шырокі размах, ахапіць сваім уплывам кожнага савецкага чалавека толькі ў тым выпадку, калі гэтая праца зойме цэнтральнае месца ў дзейнасці прафсаюзных, камсамольскіх і іншых грамадскіх арганізацый, калі ў ёй будуць прымаць актыўны ўдзел велізарныя сілы нашай грамадскасці.

4. ЦК КПСС звяртае ўвагу партыйных камітэтаў і арганізацый на неабходнасць дыферэнцыраванага правядзення прапагандысцкай працы, усеабавага ўліку прафесіянальных, узроставых, адукацыйных, нацыянальных і іншых асаблівасцей розных слаёў насельніцтва.

Асабліва ўвагу ў прапагандысцкай дзейнасці сярод рабочых і нагнаніаў узяць выхаванню свядомых, камуністычных асобнасцей да працы і сацыялістычнай уласнасці, развіццю калектывізма, таварыскай узаемадапамогі і ўзаемнай паважання, камуністычных норм паводін у быцц, духу наватарства і неапрамаасці да кансерватызму і перажыткаў мінулага.

Прапагандысцкую працу сярод інтэлігенцыі націць на выпрацоўку маральных стымулаў да працы на карысць грамадства, паставіўшы ў аснову ідэйнае выхаванне, палітычную асвету работнікаў разумовай працы, прыцягненне іх да актыўнай выхаваўчай працы ў масах. Трэба мець на ўвазе, што імяна высокая камуністычная ідэйнасць, непарушная сувязь з практыкай камуністычнага будаўніцтва і жыццём народа дазваляе інтэлігенцыі найбольш поўна праявіць сваю ролю ў савецкім грамадстве.

Ідэйна-выхаваўчая праца сярод моладзі павінна дапамагаць

ёй правільна разумець грамадскія з'явы, ператвараць прычынны камуністычнай маралі ў глыбокія асаблівасці перакананні, прывіваць неапрамаасць да працы буржуазнай ідэалогіі, апалітычнасці, абыякавасці. Трэба ўзяць узорны працы камсамольскіх арганізацый, сканцэнтраваны галоўную ўвагу на палітычнай асвете, расшырэнні агульнаадукацыйнага, прафесіянальна-тэхнічнага і культурнага кругаўду юнакоў і дзяўчат, на выхаванні ў іх пачуцця савецкага патрыятызма, павялічэнні іх беражлівых адносін да грамадскага добра, умевня бачыць велізарны гістарычны сэнс у сваёй штодзёнай дзейнасці. Неабходна выхоўваць малодзе пакаленне багатым, мужным і адважным, непахісна ўпэўненым у канчатковай перамоце камунізму.

Прапаганда камуністычнай ідэалогіі сярод моладзі павінна быць разнастайнай і цікавай па формах і метадах, мець жывы, вобразны, папулярны характар. У яе аснову неабходна пакласці вывучэнне важнейшых пытанняў марксісцка-ленінскай тэорыі, гераічнай гісторыі нашай партыі і краіны, выхаванне на баявых традыцыях мінулага і гераіцы сучаснага, на прыкладах самаадданай барацьбы савецкага народа за перамогу камунізму.

Прапагандысцкую працу сярод жанчым падпарадкаваць павышэнню іх ідэйных запатрабаванняў і інтарэсаў, прыцягненню жанчым, асабліва хатніх гаспадынь, да актыўнага грамадска-палітычнага жыцця, барацьбы супраць рэлігійных забабонаў, а таксама перажыткаў мяшчанства. Ідэйнае выхаванне жанчым павінна займаць значнае месца і знаходзіць сваё адлюстраванне на ўсіх формах вуснай і друкаванай прапаганды. Трэба часцей і на больш высокім узроўні праводзіць лекцыі, гутаркі і іншыя мерапрыемствы для жанчым, з улікам іх прафесіянальнай дзейнасці і роду заняткаў. Неабходна весті вылічэнне барацьбы з праўдзённымі феадальна-байскі адносін да жанчым.

Партыйныя арганізацыі і камітэты павінны строга ўлічваць у прапагандысцкай працы нацыянальныя асаблівасці розных слаёў насельніцтва нашай краіны, зрабіўшы галоўны ўпор на інтэрнацыянальнае выхаванне працоўных, на далейшае ўмацаванне дружбы народаў, на пухлікінае абліжэнне і ўсеабавае ўзаемае абгабачэнне сацыялістычных нацый. Неабходна весті непрымырную барацьбу супраць праў буржуазнага нацыяналізма, тэндэнцыі да ідэалізацыі і затуювання сацыяльных супярэчнасцей мінулага, да скажэння сапраўднай гісторыі той ці іншай нацыі і яе ўзаемаадносін з іншымі народамі СССР, супраць асобных праў нацыянальнай замкнёнасці і выключнасці.

5. Абавазць партыйныя камітэты павысіць ідэйны ўзровень партыйнай асветы, разглядаючы творчае вывучэнне марксізма-ленінізма ў якасці рашаючага фактара ўсёй прапагандысцкай працы.

Улічваючы, што для фарміравання марксісцка-ленінскага светапогляду, камуністычнага выхавання працоўных важнае значэнне мае авалоданне гісторыі Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, арганізацыя шырокае дыферэнцыраванае на метадах і ўзрэмных вывучэнне ў сістэме палітычнай асветы гісторыі КПСС. Галоўную ўвагу пры гэтым сканцэнтравана на вывучэнні дзейнасці партыі ў гады Вялікай Айчыннай вайны, перадаваным і пасляваеннага гады, асабліва пасля XX з'езда партыі.

Шырока выкарыстоўваючы матэрыялы з гісторыі мясцовых партыйных арганізацый, неабходна ў той жа час падкрэсліваць інтэрнацыянальнае змест гісторыі нашай партыі, вывучаць і распрацоўваць гісторыю кампартыі саюзных рэспублік як частку гісторыі КПСС. Раскрываць арганічную сувязь гісторыі КПСС з гісторыяй сусветнага камуністычнага руху.

У сучасных умовах асноўна ўвага партыйных арганізацый павінна быць сканцэнтравана на прапагандае эканамічных ведаў, на глыбокім вывучэнні законаў развіцця сацыялістычнага спосабу вытворчасці, асабліва шляхоў стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму і далейшага ўдасканалення вытворчых адносін у горадзе і вёсцы. Больш увагі трэба ўдзяляць вывучэнню асноўных задач у развіцці сацыялістычнай эканоміі, пастаўленых XX і XXI з'ездамі партыі, Пленумаў ЦК КПСС, а таксама надзённым праблем эканоміі прамысловасці, сельскай гаспадаркі, будаўніцтва, транспарту і іншых галін народнай гаспадаркі.

Важнае месца ў сістэме палітычнай асветы павінна займаць вылічэнне пытанняў марксісцкай філасофіі, дыялектыка-матэрыялістычнае асэнсаванне актуальных працэсаў сучаснага грамадскага жыцця, асабліва заканамернасцей пераўтварэння сацыялізма ў камунізм, і новых дзых прыроднаўтварэння. Неабходна вывучаць асновы марксізма-ленінізма ў арганічным адзінстве ўсіх яго састаўных частак. Павысіць ролю напішкелу ў авалоданні асновамі палітычных ведаў камуністамі і беспартыйнымі, якія не маюць неабходнай агульнаадукацыйнай і тэарэтычнай падрыхтоўкі.

6. ЦК КПСС лічыць, што ў арганізацыі палітычнай асветы цэнтр ачыра павінен быць на справе перанесен на палітычную самаадукацыю, як на асноўны метад авалодання марксізма-ленінізма, які цалкам апраўдуе сябе на практыцы. У пяперанні першад, калі значна расшырыць агульнаадукацыйны, культурны і палітычны круглаўду працоўных, выдаюцца масавымі тыражамі тэарэтычныя і палітычныя літаратуры, неабходна імянуцца да таго, каб у гуртках і палітшколах навуліцца толькі тым, хто сапраўды не мае неабходнай падрыхтоўкі для самастойнай працы з кнігай.

У палітычнай самаадукацыі сканцэнтравана галоўную ўвагу на калектывных, семінарскіх формах самастойнай вучобы. Стварыць паўсюды шырокую сетку тэарэтычных семінараў па вывучэнню іх сістэматычных курсаў, так і асобных праблем гісторыі КПСС, палітычнай эканоміі, філасофіі і інш. Усеякі заахваочаць вывучэнне ў семінарах тэарэтычных пытанняў, звязаных з практыкай дзейнасці і прафесіянальнымі інтарэсамі слухачоў (пытанняў канкрэтнай эканоміі, тэхнічнага прагрэсу, камуністычнага выхавання, марксісцка-ленінскай эстэтыкі, філасофскіх праблем біялогіі, фізікі, хіміі і г. д.).

Узмацніць дапамогу самастойна вывучэнню тэорыі і гісторыі КПСС, арганізаваць для іх лекцыі і цыклы лекцый, індывідуальныя і групавыя кансультацыі, тэарэтычныя субаседы і канферэнцыі. Больш актыўна прыцягваць самастойна вывучаючых тэорыю да практычнай прапагандысцкай працы.

7. Абавазць партыйныя арганізацыі звярнуць самую сур'ёзную ўвагу на пэдагогічнасць, перамясць у палітычнай адукацыі, настольна дабівацца, каб кожны камуніст з году ў год сістэматычна і метаанкіравана павышаў свой ідэйна-палітычны ўзровень, авалодаў марксізма-ленінізмам як цэлым вучэннем. Рашуча жыцьваць свая, калі камуніст або зусім не працуе над павышэннем свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню, або на працягу многіх год запар топчыцца вакол адных і тых жа пытанняў, як правіла, вельмі аддаленых ад сучаснасці.

За апошнія гады ў партыі склаўся гібкая сістэма палітычнай асветы. Удасканальваючы яе, партыйныя арганізацыі павінны выхадзіць з таго, што ніякая сістэма палітычнай асветы не можа разглядацца канчаткова, назаўсёды дзасянай. Галоўнае задача заключаецца ў тым, каб, строга захоўваючы прыпын добраахвотнасці і выбары форм палітычнай адукацыі, поўнасцю задавальняць усе разнастайныя запатрабаванні і інтарэсы камуністаў і беспартыйных.

Рэкамендаваць наступную, прыкладную сістэму палітычнай асветы ў партыйных арганізацыях:

- а) палітычная школа, як пачатковая ступень марксісцка-ленінскай адукацыі;
- б) гурткі і тэарэтычныя семінары на вывучэнне гісторыі КПСС;
- в) гурткі і тэарэтычныя семінары на вывучэнне асноў марксізма-ленінізма;
- г) тэарэтычныя семінары і гурткі на вывучэнне марксісцка-ленінскай філасофіі, палітычнай эканоміі, канкрэтнай эканоміі, пытанняў агульнага, бытавой палітыкі, міжнароднага становішча, сусветнага камуністычнага руху; эканамічныя школы;
- д) універсітэцкі марксізма-ленінізм; самастойная праца на індывідуальных панах, а таксама ў тэарэтычных семінарах па вывучэнню асобных твораў класікаў марксізма-ленінізма, асобных праблем гісторыі КПСС, палітычнай эканоміі, дыялектычнага і гісторычнага матэрыялізма, этыкі, эстэтыкі, атамізма, сусветнага камуністычнага, рабочага, дэмакратычнага і нацыянальна-вызваленчага руху і іншых.

Узмацніць кіраўніцтва і дапамогу сістэме камсамольскай палітычнай асветы. Выдзяляць для кіраўніцтва камсамольскімі наліччымі гурткамі і семінарамі лепшых камуністаў, якія ведаюць і любяць працу з моладдзю, пакончыць з дыкуацыяй і стварыць устойлівы прапагандысцкія кадры ў камсамоле.

8. Зыходзячы з таго, што ўзровень партыйнай прапаганды ў рашаючай ступені залежыць ад прапагандысцкіх кадраў, абавазць партыйныя арганізацыі падрыхтоўку падбор, выхаванне, тэарэтычную і метадычную падрыхтоўку кіраўнікоў палітшкол, гурткоў, тэарэтычных семінараў, кансультацый, лектараў. З гэтай мэтай:

а) шырокі прыцягваць да прапагандысцкай дзейнасці партыйных работнікаў, а таксама інжынераў, арганоміаў і іншых спецыялістаў народнай гаспадаркі. Трэба памятаць, што пашырава прапагандаваць ідэй марксізма-ленінізма могуць толькі ўсеабава падрыхтаваныя і перакананыя людзі, якія ўмеюць да-творчаму, даходліва і ярка, у песнай сувязі з жыццём, раскрываць важнейшыя палажэнні марксісцка-ленінізма, з веданнем справы арыентавацца ў пытаннях канкрэтнай эканоміі, добра ведаюць практычныя патрэбы прадпрыемстваў, калгасаў і саўгасаў. Працяўляць больш клопатаў аб расшырэнні кругаўду і павышэнні культурнага ўзроўню прапагандастаў, аб удасканаленні іх метадычнага майстэрства;

б) прыняць меры да паліпашнення працы семінараў і курсаў прапагандастаў пры партыйных камітэтах;

в) узмацніць асветленне вопыту прапагандысцкай працы ў газетах, часопісах, брашурах і кнігах, па радыё і тэлебачанню. Выдасць «Бібліятэчку прапагандаста» з серыі брашураў, прысвечаных практыцы і метадыцы прапагандысцкай працы;

г) больш актыўна прыцягваць да прапагандысцкай працы сілы грамадскасці, працяўляць больш клопатаў аб павышэнні аўтарытэту і маральным заахваочанні прапагандастаў. Забараніць, як няправільную і наносючую шкоду справе, практыку перагрукі прапагандастаў грамадскімі даручэннямі. Разглядаць прапагандысцкую працу ў якасці асноўнага і важнейшага партыйнага даручэння.

9. Абавазць партыйныя камітэты актывізаваць дзейнасць дамоў і кабінетаў палітычнай асветы, павысіць іх ролю ў абагульненні і пашырэнні лепшага вопыту прапагандысцкай працы, у арганізацыі тэарэтычнай і метадычнай дапамогі самастойна вывучаючым тэорыю і прапагандастам. Адобрыць практыку стварэння пры буйных і прыватных партыйных арганізацыях кабінетаў палітычнай асветы на грамадскіх асновах, а таксама метадычных саветаў і груп.

3 мэтай аказання канкрэтнай дапамогі кабінетам палітычнай асветы і прапагандастам сельскіх райкомаў партыі, паліпашэння працы па абагульненню і пашырэнню станоўчага вопыту прапагандысцкай працы рэарганізаваць дамы палітычнай асветы гаркомаў партыі абласных і краевых цэнтраў у дамы палітычнай асветы райкомаў, абкомаў і аднаведных гаркомаў партыі, умацаваць іх высокакваліфікаванымі кадрамі.

10. Улічваючы, што ідэйны ўзровень і размах палітычнай адукацыі ў значнай ступені залежыць ад наяўнасці падручнікаў, навуцальна-метадычных і наглядных дапаможнікаў, працяўляць працу па іх стварэнню. У першую чаргу неабходна выдаваць разнастайныя, кароткія і папулярныя падручнікі па састаўных частках і важнейшых праблемах марксізма-ленінізма, шырока выкарыстоўваючы з гэтай мэтай апраўдушаўце працы арганізацыі адкрытых конкурсаў.

Забяспечыць падрыхтоўку і выданне ў 1960—1961 гадах для сістэмы партыйнай асветы папулярных падручнікаў па філасофіі, атамізму, да эканоміі прамысловых і сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, па гісторыі міжнароднага камуністычнага руху, па гісторыі нацыянальна-вызваленчага руху народаў Азіі, Афрыкі і Латэацыі Амерыкі; хрэстаматый (асоба па кожнай з састаўных частак марксізма-ленінізма); кніг па пытаннях камуністычнага выхавання, марксісцка-ленінскай этыкі і эстэтыкі, філасофскіх праблемах прыроднаўтварэння; серыю наглядных дапаможнікаў з улікам спецыфікі форм палітычнай асветы.

Забяспечыць дамы і кабінеты палітычнай асветы сучаснымі тэхнічнымі сродкамі нагляднай прапаганда. Абавазць Міністэрства культуры СССР выдзяляць дамам і кабінетам палітычнай асветы для бесплатнага выкарыстання фонды дакументальных і храніцельных гісторыка-рэвалюцыйных фільмаў; дазваляць дэманстрацыю па зменшаных цэнах гісторыка-рэвалюцыйных мастацкіх фільмаў; больш ствараць кароткаметражныя гісторыка-рэвалюцыйныя, дакументальныя, навукова-папулярныя фільмаў, а таксама дыяфільмаў для сістэмы палітычнай асветы.

11. Абавазць партыйныя камітэты ўзмацніць размах і павысіць ідэйны ўзровень лекцыянальнай прапаганды. Лічыць памылковай тэндэнцыю, што наемілася ў некаторых партыйных арганізацыях, да скарачэння колькасці лекцый па пытаннях марксісцка-ленінскай тэорыі. Весті барацьбу з падменай у лекцыях развіцця аналізу важнейшых працэсаў сучаснага грамадскага адукацыя агульным абстрактнымі разважаннямі, надкуцлым паўтараннем прапісных ісцінаў або павярхоўным пералікам фактаў. Сістэматычна кантраляваць якасць лекцый. Забяспечыць рэгулярнае, з улікам асаблівасцей аўдыторыі, чытанне глыбокіх і на зместу і яркіх, даходлівых па форме лекцый па пытаннях тэорыі, гісторыі і палітыкі партыі ва ўсіх населеных пунктах, прадпрыемствах, будоўлях, калгасах, саўгасах.

Умацаваць лектарскія групы пры ЦК кампартыі саюзных рэспублік, крайкомах, абкомах, гаркомах, райкомах партыі, пры партыйных камітэтах буйных прыватных арганізацый. Палешыць працу мясцовых аддзяленняў Усеазаагнага таварыства па пашырэнню палітычных і навуковых ведаў і лектарскіх груп камітэтаў камсамола, узмацніць партыйны кантроль за іх дзейнасцю. Больш актыўна прыцягваць да лекцыянальнай працы на грамадскіх асновах вучоных, дзельцоў літаратуры і мастацтва, спецыялістаў усіх галін, партыйных, савецкіх, прафсаюзных, камсамольскіх і гаспадарчых работнікаў.

12. Павысіць ролю друку ў камуністычным выхаванні народа. У сучасных умовах, калі задача стварэння разгалінаванай сеткі газет і часопісаў і масавага выпуску кніг у асноўным вырашана, галоўным з'яўляюцца пухлікінае павышэнне іх ідэйнага ўзроўню, умеае выкарыстанне для вырашэння надзённых задач камуністычнага будаўніцтва. З гэтай мэтай неабходна:

а) смялей ставіць, распрацоўваць і прапагандаваць у друку актуальныя палітычныя, гаспадарчыя, ідэалагічныя і маральна-этычныя праблемы, новыя, найбольш дзейсныя формы і метады арганізацыйна-партыйнай і партыйна-палітычнай працы. Газеты і часопісы абавазаны стаць сапраўды народнай трыбунай, даваць адказы на ўсе актуальныя пытанні, больш актыўна ўваходзіць у жыццё і дзейна дапамагаць партыі ў вырашэнні канкрэтных задач камуністычнага будаўніцтва і выхавання працоўных;

б) каронным чынам палешыць змест і якасць прапагандысцкіх матэрыялаў у друку, раскрываць тэарэтычныя палажэнні марксізма-ленінізма ў непарушнай сувязі з гістарычнай творчасцю народных мас. У прапагандысцкіх выступленнях друку трэба павялічваць агульных разважанняў і аўтаранаў, прыводзіць больш дакладных, яркіх даных і аргументаваных, мабільных вывадаў, рабіць разнастайныя формы падачы матэрыялу (спецыяльныя палосы, рацёнзіі, творчыя абмеркаванні і г. д.). Усемерна выкарыстоўваць жанр баявой партыйнай публіцыстыкі, апартыўна растлумачаць і каменціраваць мерапрыемствы партыі і ўрада, важнейшыя падзеі ўнутранага і міжнароднага жыцця краіны, востра выкрываць вероку савецкаму грамадству ідэалогію. Асабліва важна вучыць масы на станоўчых прыкладах, шырока паразваць у друку велізарныя пошлехі савецкага народа, паракці новага, камуністычнага ў жыцці нашага грамадства;

в) пакончыць са шкоднай практыкай удзелу ў друкаванай прапагандае толькі вузкай групы аўтараў, прыцягваць да выступленняў у друку партыйных і савецкіх работнікаў, вучоных, спецыялістаў усіх галін, наватараў прамысловасці і сельскай гаспадаркі, дзельцоў літаратуры і мастацтва, настольна расціць новыя журналісцкія і аўтарскія кадры з людзей, якія ведаюць жыццё і маюць вопыт партыйнай, дзяржаўнай, гаспадарчай ра-

боты, з рабочых і сельскіх карэспандэнтаў. Вакол кожнай газеты, часопіса неабходна згрутаваць таленавітых публіцыстаў, прапагандастаў, умелых папулярызатараў рэвалюцыйнай тэорыі, здольных апартыўна адкікацца на актуальныя пытанні яркімі, уражальнымі выступленнямі ў друку;

г) павысіць ролю аддзелаў прапаганды ў рэдакцыях газет і ўмацаваць іх падрыхтаванымі, ведучымі сваю справу работнікамі. Адобрыць практыку стварэння напшатавых аддзелаў прапаганды пры раённых і гарадскіх газетах і іншых формы прыцягнення прапагандастаў да дзейнасці аргану друку;

д) глыбей абагульняць і шырокі распаўсюджаць у газетах, часопісах, брашурах, кнігах вопыт ідэйна-выхаваўчай працы партыйных арганізацый і лепшых прапагандастаў, ставіць і абмяркоўваць пытанні практыкі і метадыкі вуснай і друкаванай прапаганды;

е) больш выпускаць масавыя палітычныя літаратуры, разлічаныя на мільёны рабочых і сялян, якія павінны ў даступнай, выразнай форме выкладаць

Несці веды ў масы

Наш раён займае ў рэспубліцы адно з першых месцаў па вытворчасці мяса і малака на сто гектараў зямлі. Гэта вынік самадзейнай працы калгаснікаў, аграномаў, заатэхнікаў, сельскай інтэлігенцыі. У калгаснарадна шырока ўжываюцца дасягненні сельскагаспадарчай навукі і перадавага вопыту. Вялікую дапамогу ў гэтай справе аказваюць калгасныя установы культуры, уся дзейнасць якіх накіравана на прапаганду рашэнняў сярэдняга Пленума ЦК КПСС, на барацьбу за хутчэйшае выкананне сімвалаў. Важнейшая роля ў гэтай рабоце належыць кіно.

У раёне 31 кінастановаў, з іх 22 стацыянарныя абслугоўваюць 15 калгасаў і саўгасаў. Такое развіццё кінасеткі дазваляе ў кожным калгасе лямаснастраваць навукова-папулярныя, дакументальныя і сельскагаспадарчыя фільмы. У мінулым годзе было паказана 984 сеансы такіх фільмаў. Сельскагаспадарчыя фільмы прагледзена больш 600 тысяч калгаснікаў.

Кінамеханік камсамолец Анатоль Каргузаў, які абслугоўвае калгас «Перамога» ў вёсцы Краснае, летас кожны месяц ставіў па шэсць—восем сеансаў дакументальных і навукова-папулярных фільмаў, з іх больш паловіны на сельскагаспадарчыя тэмы. Калі даяркі калгаса «Перамога», па ініцыятыве сакратара камсамольскай арганізацыі Ніны Коўзік вырашылі змагацца за тое, каб жыць і працаваць па-камуністычнаму і абавязаліся наладзіць па 3500 кілаграмаў малака на карову, Анатоль Каргузаў арганізаваў для жывёлаводаў калгаса дэманстрацыйны фільм «Больш малака і масла», «Кармы — аснова жывёлагадоўлі», «На жывёлагадоўчай ферме калгаса імя Будзіннага», «Заклік разнакіх жывёлаводаў» і інш. Пасля кожнага сеанса заатэхнік калгаса тав. Алісімава расказвала жывёлаводам, што яны могуць запам'яць з таго ці іншага кінафільма. У тым, што прыгадае даяркі Ніны Коўзік янаўна прысвоена ганаровае званне братаў камуністычнай працы і што калгас «Перамога» ў сацыялістычным спаборніцтве заняў адно з першых месцаў у вобласці, ёсць часткіна працы і камсамольца Анатоля Каргузава.

Можна назваць дзесяткі кінамеханікаў раёна і спецыялістаў сельскай гаспадаркі, якія многае зрабілі ў мінулым годзе па прапагандзе сельскагаспадарчых ведаў, выкарыстоўваючы ў гэтай пачаснай справе кіно. Кінамеханік перасойкі Мікалай Аўдэйчык абслугоўвае брыгады калгаса «За Радзіму». З аграномам гэтай арцелі тав. Кавалёвай ён паказаў калгаснікам больш 50 сельскагаспадарчых фільмаў. Кінасеансы, які правіла суправаджаў чытаннем лекцый і дакладаў.

Рэгулярна дэманструюцца сельскагаспадарчыя фільмы ў калгасах «Бальшавік», «Чырвонаярцызен», імя Леніна. У калгасе імя Сталіна заняты аграномаўскія курсы, які правіла, суправаджаюцца паказам адпаведных кінафільмаў. З цікавымі гутаркамі перад сеансамі выступаюць заатэхнік тав. Сіпанав, аграномы гэтага калгаса таварышы Шахман, Тутко, аграном калгаса імя Сталіна тав. Давыдоўскі і многія спецыялісты сельскай гаспадаркі саўгасаў імя Жданова і «Бярозкі».

Напрадзіні спецыяліста Пленума ЦК КПСС у нашым раёне праведзена дэкада сельскагаспадарчых фільмаў. Работнікі кінасеткі раёна з 7 па 22 снежня паставілі дадаткова 290 сеансаў на сельскагаспадарчыя тэмы.

Лепш абслугоўваць калгасы і саўгасы раёна павялічае дапамога аўтарперасойкі дзейнага кіно. Нядаўна яна павяла ў калгас «Іскра», «Камунар», «Чырвонаярцызен». Кінамеханік тав. Немаў, шафёр-матрыст тав. Куп разам з заатэхні-

Новы варыянт «Александры»

На тэрыторыі Беларусі з даўня часоў бытавала шмат арыгінальных і рознага паводжання пераказных твораў беларускай літаратуры. Многія з іх апублікаваны і вядомы шырокаму колу даследчыкаў, а многія захоўваюцца толькі ў адзінакх рукапісных або старадрукаваных экзэмплярах, якімі, на жаль, не кожны мае магчымасць сістэматычна карыстацца, таму што знаходзяцца ў бібліятэках за межамі нашай рэспублікі. У апошні час публікацыя бібліяграфічна рэдкай, але каштоўнай і навукова адноснах матэрыялаў, якія пісаліся на тэрыторыі Беларусі, выстаўляцца як адна з асноўных задач. У друку ўжо адначасова работ Інстытута мовазнаўства імя Яўкіба Коласа АН БССР у гэтым напрамку. Тут падрыхтавана да выдання «Александры», перакладны беларускі помнік тыпу вайсковай аповесці, якая ў старажытнасці мела вельмі распаўсюджанае сярод славянскіх, у тым ліку і беларускіх, народаў. Цікава тое, што сярод знойдзеных рукапісных спісаў «Александры» (знойдзена пяць спісаў XV—XVII ст. ст.) знаходзіцца нядаўна дастаўлена з Польшчы невядома да гэтага часу рэдакцыя, якая мае вельмі гістарыка-літаратурнае і лінгвістычнае значэнне.

Знойдзены рукапіс (229 лістоў), напісаны паўстаўленам канца XVI—XVII ст. ст., мае лікавую нумарацыю на праведзены пагінацыі. Ён складаецца з 40 раздзелаў, кожны з якіх выдзелены спецыяльным загалокам. У рукапісе змяшчацца таксама пазнейшыя прыпискі, якія і не маюць прамой сувязі з сюжэтнай канвой аповесці, але даюць пэўнае ўяўленне аб падзеях, якія адбыліся пасля напісання гэтай рэдакцыі помніка, аб некаторых яго ўладальніках, часе і месцы, адкуль ён трапіў у Польшчу. У адной прыписцы паведамляецца аб смерці рускага царя Івана Аляксеевіча (брата Пятра I) ад двух ваенных паходаў Пятра I да Азоў, які ён заваяваў у час другога паходу і прызначыў там ваяводам князя Пятра Рыгоравіча Львова.

У другой прыписцы гаворыцца, што ў 1712 г. у Парэчым павеце Смаленскага губерерна па лаві Жыдзры зямля князя Шароўна Ізмайлава з зямлёй Фёдора Ізмайлава Ражынова, а трэцяя дазваляе нас з прэзюмацыяй адносіць уладальнікаў гэтых рукапісных спісаў — капітанам Калужскай пярэдняй Арміі Івана Іванавіча Кірычэўскага. Цікава таксама пазнейшыя прыпискі ў рукапісе на польскай мове. Тут адзначаецца, што разглядаемы спіс быў атрыманым 16 снежня 1804 г. у дар ад Давыдаў у Вільнюсе (магчыма ў гэтым годзе ён трапіў асноўна ў Польшчу).

Азнамяленне з рукапісам паказала, што ён з'яўляецца асобнай самастойнай рэдакцыяй, якая тэкстава інакш супадае ні з адной з чатырох рэдакцый стараўскай «Александры», выдзенай В. Істрынцам. Пры супастаўленні зместу тэкстаў усіх рэдакцый помніка высветлілася, што побач з агульным месцам, характэрным для ўсіх вядомых нам спісаў, у знойдзеным наглядношча некаторыя рызыкоўжэнні.

Пры вывучэнні рукапісу ўлічваліся таксама сувязныя яго з вядомымі нам беларускімі спісамі «Александры». Пры гэтым усталявана, што новы спіс тэкстава імя ў аснове сваёй супадае з беларускім рукапісным спісам 1697 г., для якога ён, відавочна, паслужыў асноўнай крыніцай. Перакладчыку беларускага спіса 1697 г., акрамя знойдзенага рукапісу, былі вядомы і другія рэдакцыі помніка, адкуль ён унёс у неабходныя ўрэзкі ў свой тэкст. Ад гэтым сведчыць, напрыклад, адстраваны ў

Пры вывучэнні рукапісу ўлічваліся таксама сувязныя яго з вядомымі нам беларускімі спісамі «Александры». Пры гэтым усталявана, што новы спіс тэкстава імя ў аснове сваёй супадае з беларускім рукапісным спісам 1697 г., для якога ён, відавочна, паслужыў асноўнай крыніцай. Перакладчыку беларускага спіса 1697 г., акрамя знойдзенага рукапісу, былі вядомы і другія рэдакцыі помніка, адкуль ён унёс у неабходныя ўрэзкі ў свой тэкст. Ад гэтым сведчыць, напрыклад, адстраваны ў

У. АНІЧЭНКА.

ЗІМОВЫ ПЕЙЗАЖ.

Фота А. Верамейчыка. (Любанскі раён).

Даведка

(СЦЭНКА)

Кабінет старшыні сельсавета. Стол каля акна. На сталае тэлефон, чарнільны прыладка, папка з паперамі. За сталам, разваліўшыся ў крэсле, сядзіць Бабок. У кабінет заходзіць Гарошак.

БАБОК (уткнуўшыся носам у паперы). Што скажаш, таварыш?

ГАРОШАК. Прывітанне, Бабок! Што гэта ты ў чужым крэсле, нібы на ўласнай палі, рассеўся?

БАБОК (паўшмыгчы голас). Грамадзянін, вы да каго?

ГАРОШАК. Што ты, Бабок, крыніш на мяне, як на роднага бацьку. Вядома, не да цябе, а да старшыні сельсавета.

БАБОК. Да вашага ведама, таварыш, старшыня ў адпачынку. Сёння з дзевяці голаў-голаў яго абавязкі выконваю я.

ГАРОШАК. Бабок! Сябра! Такое павышэнне раітам!.. Вішнуў!

БАБОК (даўдзі стрымліваючы заваоленую ўсмешку). Гарошак, як вам не сорамна падаклічыцца?

ГАРОШАК. Я... Я толькі хацеў сказаць, што разам раслі мы, як кажуць, свінні разам пасвілі.

БАБОК (грубка кулакамі па сталам). Грамадзянін, тут вам уставава, а не свіннішнік! Можна і больш культурна.

ГАРОШАК. Прабачце, калі ласка, я толькі...

БАБОК (крычыць). Што вам трэба, грамадзянін?

ГАРОШАК. У мяне да вас, таварыш Бабок...

БАБОК (напраўляе). Таварыш старшыня сельсавета...

ГАРОШАК. У мяне да вас, старшыня, такія...

БАБОК (паўшмыгчы голас). Таварыш старшыня сельсавета!

ГАРОШАК. У мяне да вас, таварыш старшыня сельсавета, такія справы. Паслыку з апельсінамі з поўдня мне прыслалі.

БАБОК. Не марочце галаву мне, таварыш Гарошак!

ГАРОШАК. Даль-бог вам прыслалі! На пошце ляжыць.

БАБОК. А мяне якая справа да вашаў пасылкі? Ідзіце ды і забірайце яе!

ГАРОШАК. Даведка з сельсавета

БАБОК. Пачакай каліначку... Была не была. Паспрабуй таё пазіць не з райвыканкомам узгадніць. (Бяры тэлефон і трыбуку)... Але! Дайце райвыканком... Райвыканком? Іван Іванавіч, гэта я — Бабок (мароччыць таварыш). Іван Іванавіч, зразумейце мне, што не адважыўся б нас турбаваць, каб не тэрмінова справа... Іван Іванавіч, тут да мяне прыйшоў таварыш Гарошак Кузьма Халімоўніч. Пасылка яго на пошце ляжыць. Каб забраць гэтую пасылку, таварыш Гарошак Кузьма Халімоўніч патрэбна даведка, што гэты Гарошак Кузьма Халімоўніч ёсць сапраўды Гарошак, Халімоўніч сын. Ён патрэбна падпісаць такую даведку. Што? Глуштва ўсё гэта? Якое глуштва, Іван Іванавіч? Разумеете вы, пасылка з апельсінамі, а апельсіны — фрукта далікатна, салісцтва жола. Што?.. К якому чорту? Што? Падпісаць яму? (Кладзе трыбку, потым зноў паспешліва хапае яе і спалохана крычыць). Іван Іванавіч! А наконт пачаткі як? Ён і пачатку патрэбна паставіць (апуская трыбку). Не чуе.

ГАРОШАК. Падпісаць, Бабок. На чашцы дазваляе.

БАБОК (паднімае). Калі ласка, Гарошак. Вось ваша даведка. Толькі калі што якое, скажыце, што не самачынна падпісаў, а раён дазваляе.

ГАРОШАК. А пачатку?

БАБОК. Наконт пачаткі, браток, прабаў.

ГАРОШАК. Тут жа галоўнае — пачатка.

БАБОК. У тым і справа, што галоўнае. Іван Іванавіч не горш за нас гэта ведае. Пазваніў падпісаць, а наконт пачаткі ні слова. Трыбку хутчэй кінуй. А без дазволу не магу. Калі што, Іван Іванавіч у баку, а Бабука баку. Век кажуць будзеш.

ГАРОШАК. Узгадні там, калі так, яшчэ раз.

БАБОК. Добра сказаць, узгадні. А што начальства скажа? Скажа, што пень некалькі ў Дубоўскім сельсаветае сядзіць, што не галава, а качан капусцы на плячах у Бабака, калі ён адну і тую ж справу па два разы узгадніла.

ГАРОШАК. Давай я за цябе пазваню.

БАБОК. Калі ласка. Вось трыбачка.

ГАРОШАК. Дайце райвыканком.. Райвыканком? Гэта Бабок з Дубоўскага сельсавета. Пасылка тут з апельсінамі... Што, што? Куды ісьці?

БАБОК. Ага, і цябе туды паслаў!

ГАРОШАК. Табе што, а я дваццаць чатыры разы сёння званіў. З трынаццатага разу туды пасылаць пачалі.

ГАРОШАК (кідае трыбку). Цьфу, каб ты скінуў са сваімі даведкамі (Ідзе да дзвярэй).

БАБОК. Даведку атрымаць хоча. А хто ведае, што ў яго ў галазе? Можна, ён дваццаць тысяч па гэтай даведцы незаконным шляхам атрымае. І калі што якое, памінай, чым Бабака звалі...

А. НІКІЦЕНКА.

ГАРОШАК. Даведка з сельсавета

КНИГА МАГЛА БЫЦЬ ЛЕПШАЙ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

«Заложнікі» А. Кучара ён абмяжоўвацца толькі сісай адной гэтых твораў. На наш погляд, гэта не зусім прамерна. Не збіраюцца аспрэчваць апенку аўтарам першых твораў ад партыянак, значым, што, на нашу думку, варта было б сказаць пра значэнне гэтай тэмы для беларускага сцэнічнага мастацтва.

Абмяжоўвацца разглядаць гэты твораў, Ул. Няфед штурна выключыў з кнігі таму раскрыцця гераічнай барацьбы беларускага народа, якая знайшла дастойнае месца ў дзейнасці творчых арганізацый Беларусі. Апроч першых работ Я. Рамановіча і А. Кучара, нахай і не зусім значных, беларускі тэатр стварыў добрыя спектаклі пра мужнасць і гераізм беларускага народа ў гэтыя Вялікай Айчыннай вайны. У кнізе не знайшлося чамусьці месца для разгляду такіх спектакляў, як «Настаніца Заслонаў» А. Маўзона, «Гэта было ў Мінску» А. Кучара, «Брэсцкая крэпасць» К. Губарэвіча, «Алеся» і «Дзятчына з Палесся» Я. Шкоўцага, «Людзі і дэбы» К. Крапівы.

Тое, што аўтар абмяжоўваў у кнізе матэрыял толькі разглядаць спектакляў, створаных да 1944 г., прыводзіць да зусім неапраўданага выняў, нібы беларускі тэатр не стварыў ні адной значнай работы, якая б адлюстравала барацьбу беларускага народа.

У гэтым жа раздзеле аўтар дапускае некаторыя недакладнасці і няважкі памылкі ў апісанні паліграфічнай дзейнасці савецкага тэатра, а галоўнае — ў разуменні гераізму, сучас-

насці. Аўтар піша: «Своеасаблівасць перыяду Айчыннай вайны запатрабавала рашучага перагляду прыпынаў паказу народных герояў». Бо само жашчэ, самі героі сталі іншымі» (стар. 40). І далей: «Калі героі рэвалюцыі ішлі на падзвігі і смерць толькі ў імя будучыні, то героі Айчыннай вайны абаранялі тое, што ўжо мелі, што стала неад'емным ад іх свядомасці і ўсяго жыцця... Вось чаму многія нашы вядомыя і невядомыя героі гардаклі смерцю і, калі патрабавалася, паміралі за маці-Радзіму. Гераічны подзвіг стаў масавай з'явай. Усё гэта гаворыць аб узнікненні прычыноваў новых якасцей і рыс у характары савецкага чалавека ў перыяд вялікіх гістарычных выпрабаванняў» (стар. 42).

У час Вялікай Айчыннай вайны ярка раскрыліся такія якасці новага савецкага сацыялістычнага чалавека, які гераізм, мужнасць, стойкасць, самахварнае служэнне Радзіме. Аднак гэтыя якасці былі выхаваны камуністычнай партыяй і ў